

Цена 2 стотинки

В чест на 40-годишнината на славното Септемврийско въстание трудните се от Г. Студена получавава придобивка — крадливите двустайни сгради за местната потребителна кооперация. На уреденото тържество присъстваха много селяни и гости. Председателят на селкооп „Успех“ П. Димитров, изнесе доклад с измълчаващо слово др. Димитрий Туджаров — секретар на Окръжния комитет на БКП приветства горностуденчанци с новата придобивка. Това е третата обществена сграда в селото през последните 5 години. Селяните разполагат с баня, дурна, здравна служба, кино с обикновено и широк екран, радиостанция и електрификация. Др. Туджаров преряза лентата и обявява новата сграда за открита. В нея се помещават ресторант, слепкарница, магазин за хранителни и текстилни стоки, обзаведени най-модерно.

Б. Андреев

Б. Андреев

Още в началото на годината Общинският партийен комитет и управителният съвет на ТКЗС в с. Подски Тръмбеш си поставиха задача да постигнат прелом в борбата за рязко увеличение на селскостопанското производство. Мероприятията, които тогава те с помощта на специалистите разработиха и приеха, разясниха добре на кооператорите и се стремяха да ги доведат до хубав завършек.

Дойде време да се видят резултатите. Сега за всеки е ясно, че селскостопанската продукция ще бъде повече от миналата година, доходите на кооператорите — по-големи. Но тази продукция, една година част от която сега се прибира, ще трябва да се оплозотвори напълно, да не остане нито плод необран, похабен. С тази грижа вече дни наред живеят ръководителите на стопанството, с ните труженици на плодородното Полско-тръмбешко поле. Особено голямо, признават всички, е напрежението през август и септември. Затова те удвоиха силите си, заробиха с по-голяма енергия и умение. Общинският партийен комитет, отделните партийни организации и всички комунисти заживяха с мисълта за по-добра организаторска и политическа работа при изпълнение на тези така важни селскостопански задачи. Те ги поставяха на обсъждане на свои организационни събрания. Устройваха срещи с ръководствата на дружбите и комсомолските организации. Организатора съвместни събрания с тях, а също и събрания на отделните бригади и звена. Комунисти и сдружени земеделци поемаха конкретни задължения, изпълняваха навреме възлаганите им поръчения.

Особено се отличава работата на партийната организация при ТКЗС в с. Полски Тръмбеш. Партийното бюро и неговата секретарка Донка Великова вече много дни насочват вниманието на агитаторите към разясняване на най-важните задачи. Агитаторите се събират всеки понеделник и им се поставят задачи, а те от своя страна ги разясняват на кооператорите. Обикновено в понеделник се отчита и съвноването, обявяват се първенците, наградите. На другия ден пък така се организират работата, че отделните бригади са събрани и работят наблизо. И там на блока, пред всяка от тях се изясняват резултатите от съвноването, разясняват се задачите. А вечерта в тоя ден по местната радиорубка се изясняват концертите по желание за кооператорите-първенци. Кооператорите така са свикнали с тези концерти, че ако се случи да не бъде изнесено, още рано на друг ден се интересуват за причините. И така е всяка седмица.

Недостигът на работна ръка ви нагн се е отразявал пакостно върху работата на стопанството. Партийната организация добре разбира това и се насочи към използването на други резерви. В селото има близо 300 пенсионери. Повечето от тях са в състояние да работят макар и по-лека работа. Но не винаги излизат. Дори много пъти те ги видят да прекратяват прага на канцелариите на стопанството, да искат това или онова от председателя, от партийния секретар, да им отнемат ценно време в безколически разпирания и др. Тези хора бяха събрани. На срещата им бе разяснено, че и те могат да допринесат с труда си за сръчното прибиране на богатата реколта. И пенсионерите се отнесоха с разбиране към този въпрос. Сега над 150 пенсионери излизат дневно на работа. Вместо в канцелариите по много от интересувашите ги въпроси те получават отговор и разрешение.

Щедро се отплаща земята за положен труд. Тая година са доволни от нея и кооператорите от с. Климентово (Полско-тръмбешки кооператив). От лозата с едри сочни гроздове всеки ден предават по 16 тона грозде за износ.

тук, на полето. Едни от най-добрите звеноводители в Полски Тръмбеш са комунистите Пенка Чернева, Елена Трифонова, Момка Трифонова и Елена Кирилова, другарките Куна Христова, членка на БЗНС и Стайка Михайлова, безпартийна. Те не само, че умеят да организират работата си в звената, но да уличат и другите. Това лято, например, другарят на Пенка Чернева прекара отпуската си в селото, но той не почива, помага на звеното. Последваха го и другарите на Елена и Момка, на Куна и Стайка. Като тях работиха още много други съдружници на звеноводките и кооператорки, техните деца — средношколци и студенти.

Има дни, когато в зеленчуковата градина напрежението е по-малко. Комунистът Никола Митев Коцев, партийен групов отговорник в зеленчуковата бригада в Полски Тръмбеш, вижда това, добре разбира трудността, пред които са изправени полеводните бригади. Препречва, че те могат да помогнат. И ето, вече 15 дни мъжете балят слама, а жените помагат в брането на тютюна, памука, царевичата и слънчогледа. В изваждането на захарното цвекло и манипулирането на гроздето за износ.

Партийната организация се обръща и към животновъдите. Те сега помагат главно в подготовката на фуражите. Всяка дойчка е пред-

видено да отработи по 12 дни, а другите животновъди по повече. Доячките са обещали да изрежат и навържат на снопчета царевичата — втора култура, всяка от по пет декара площ.

Не стои настрана от изпълнението на тези задачи и комитетът за партийен контрол с председател комуниста Стефан Самуилов. Неговата задача е извършва проверка на състоянието на работата в стопанството. Резултатите от проверката докладва на партийно събрание. С тях бяха запознати още дружбени членове, активът. Тъй като проверката съвпадна с отчетането на плана за осеммесечие, резултатите са били предмет на обсъждане и в бригадните събрания. Тези широка гласност и откровеност, което е било взето, са съдействували за мобилизиране на хората, за изтикване напред на много от изостаналите стопански задачи.

Тези и още редица други мероприятия на партийната организация и управителния съвет на стопанството спомогнали стопанството от с. П. Тръмбеш да се наредят на едно от първите места в стопанството, а общо кооперативът в редиците на най-добрите в окръга.

Бригадата в П. Тръмбеш приключи с брането на царевичата и слънчогледа. Още до 15 септември извади захарното цвекло. Вече е предала над 80 тона качест-

вено грозде. Сега кооператорите усилено берат памук и помагат на кооператорите от Климентово и Орловец в изваждането на лука и от Раданово в беритбата на царевичата, където стоят необрани около 4000 дека от тази култура.

Общинският партийен комитет пренася опита на партийната организация в Полски Тръмбеш в партийните организации в селата Раданово, Климентово, Орловец, които по редица задачи са по-назад. В Орловец са изпратени и 150 студенти, между които се води съвноване, присъждат се награди на най-добрите, а в с. Раданово работят бригади от средношколци. Вземат се мерки за включването и на всички служители от района. Правят се усилия за превъзможване на трудностите с извоза на продукцията. Например, вместо още сега памука да се вози в Павликени, е уговорено да се складира в Полски Тръмбеш, а превозът да стане късно есента и през зимата.

Успехите на полско-тръмбешките кооператори са добри, но има още много нерешени задачи. Те ще бъдат осъществени само, ако и напред комунисти и безпартийни продължат трудовата битка устремно, ако Общинският партийен комитет и първичните партийни организации продължат да търсят и разкриват нови резерви.

Ст. АЛЕКСАНДРОВ

КОГАТО НЕ СЕ СЛУШАТ СЪВЕТИТЕ НА ХОРАТА

Преди година в с. Паскалевец започна строежът на малък язовир в съседство до зеленчуковата градина и свинарниците на стопанството.

— Хубаво ще стане, — думаша хората. — Но трябва да се спазват две неща: язовирната стена да стане здрава и широка, за да може оттам да мине шосето за селата Горна и Долна Липница и да се отдели каналът от свинарниците извън язовира, за да не се замърсява водата му.

Всичко това нашите ръководители чука, но не го взеха под внимание.

През летните дни язовирът се замърси от свинарниците. От големите горещини ставаха изпарения и остра мириса заливаше цялото село. Това наложи да се направи отделна вода и замърсената вода да се отдели настрана от язовира. Сега се налага да се разшири язовирната стена. А това означава да се започнат основите наново и да се изгради съвсем нова стена, здрава, облицована, по която да се прокара шосето. Това се налага да стане час по-скоро. Язовирът пропуска вода и под самата стена, където минава пътят, има пропадане. То-

ва направи невъзможно да се движат не само рейсовата кола от Паскалевец за Горна Липница, но и други превозни средства.

А допълнителните средства, които ще се вложат сега, как ще оправдаят другарите ръководители?

Може би, те трябва да заставят да запомнят, че съветите на трудовите хора трябва да се слушат внимателно и се вземат под внимание.

Младен Ян МИНЧЕВ
от Обществена редакция
на в. „Борба“ в с. Дъско

ТОВА СТАНА ПРЕДИ 30 ГОДИНИ

— те не разбираха български език.

Закараха ни в Полицияпрезидиума на Александриерсе и ни затвориха всеки поотделно.

Един ден с шум се отваря вратата на моята килия и надзирачката важно се провиква: „На разходка!“ Излизам и виждам на другия край на коридора стои до стената Ернст Телман, който бе арестуван 6 дена преди нас. И другите дни не виждах Телман на разходка, а сега го извеждат заедно с нас! Какво означава всичко това? Тук навярно има някаква полицейска клопка, но не направих, че нищо не подозирам. Заставах редом с него и мълчах. Телман ме разглеждаше внимателно и с любовитство.

Реших, не трябва да му кажа за арестуването на Димитров, с когото, това го знаех, добре, те бяха големи приятели и често се срещаша и в Берлин.

— Аз съм български комунист, преди няколко дни бяхме арестувани заедно с Георги Димитров, сега и той е тук, в нашия коридор, — казах му всичко това напълно и на развален немски език.

Отначало Телман трепна, но след моментно мълчание ме запита какво ще правят сега с нас. — Не зная, — отговорих му. — Заплашават ни с предаване на българската полиция.

Аз все още не знаех, че ни готвят обвинение по пожара на Райхстага.

През това време надзирачките

Спомени
от Благой ПОПОВ

стояха на другия край на коридора, видимо отнякъде тайно ни наблюдаваха. Че са ни наблюдавали да виждат дали сме познати, това точно узнах по-късно — през време на самия процес.

Точно дена не помня сега, но беше началото на април. Закараха ни в някакво фотографско ателие да ни снимат. Поставиха ни тримата редом и ни сеха заедно, за да ни показват, както сетиве узнахме, на публиката с надежда, че все някой може би, ни е виждал някъде заедно и, може би, „нешо ценно“ да съобщи на полицията.

Шом като застанахме редом да се фотографираме, запитах веднага Димитров: „Какво мислят да правят с нас?“ — „Ще ни съдят по пожара, — отговори той, — а нашата позиция е ясна: ние живеем тук като политически емигранти и се занимаваме с въпросите на Българската комунистическа партия.“

Полицията се намесиха и ни забраниха повече да разговаряме помежду си. До края на процеса не можах нито дума да разменя с Димитров.

В началото на същия месец април ни преходоха в прокуратура Мобилитски затвор, който и досега действа като тюрьма в Западен Берлин.

В една от първите нощи в Мобилитския затвор внезапно се от-

варя моята килия и в нея шумно нахлуват няколко надзиратели. Отначало не разбрах защо идват посред нощ, какво ще искат от мен. Един от тях ми пъха нещо в лицето и немо ми бърбори. . . Разбрах всичко — това бяха безелници, окови на ръцете. Пет месеца, денем и нощем, непрекъснато, сам в килията с тези безелници. . . Сънувах, че се мъча да освободя ту едната, ту другата ръка. . . и години наред след това често виждах в съня си наръчните окови. . .

През тази нощ са били поставени железни безелници и на Димитров и Танев. Същото са преживели и те.

В края на лятото на 1933 година следването привърши и ни връчиха обвинителен акт, който съдържаше към 250 печатни страници. Предвиждаше се само едно наказание — смърт чрез обесване.

Съдът не беше шега. . . Намирахме се в ръцете на германските фашисти. Бяхме в лапите на Хитлер и Гьоринг, най-свирепите палачи на онова време, които сами бяха подпалили Райхстага, а сега искаха да стоварят вината върху Германската комунистическа партия. В наше лице съвляха Германската комунистическа партия и Комунистическия интернационал, представяха ни като агенти на Коминтерна. Разбирахме цялата сериозност на обвинението, знаехме, че се намираме под сянката на бесилката, не си правяхме илюзии.

В навечерието на процеса ме

закараха в Лайпциг. Не видях останалите обвиняеми, но знаех, че и тях водят като мен.

Процесът започна на 21 септември и завърши на 23 декември. Три месеца почти ежедневни съдебни заседания. Вниманието на целия свят беше приковано към този процес. Светът се разтърсваше от антифашистски събрания и демонстрации.

На самия процес Георги Димитров прояви изключителна смелост и умение да се бори с фашизма, макар и окови. Неговите блестящи разобличителни речи го превърнаха действително от обвиняем в обвинител. Лайпцигската битка против фашизма е най-светлата страница в живота на Димитров и тя го обесмърти.

Германският фашизмът бе принуден да капитулира. На 23 декември Лайпцигският процес завърши с пълно оправдание на Георги Димитров и другарите му.

Процесът завърши, но нас не ни пуснаха.

Ние продължихме борбата за нашето освобождение вътре в затвора. Протестирахме против задържането ни след оправдателната присъда, настоявахме да ни изпратят в чужбина, искаме да ни съберат най-сетне заедно. Две недели след процеса ни събраха в една килия.

На 28 януари 1934 г. ни преместиха в Берлин — в мазетата на тайната полиция.

Идваха при нас майката на Димитров и жената на Танев. Решиме чрез тях да предадем молба до съветското правителство да ни даде съветско гражданство и поиска нашето освобождение. Така и направихме.

След няколко дни нашите род-

нини се явиха отново, но този път със сияещи от радост лица: — Съветите ви приеха и подадоха нота до германското правителство за освобождението ви!

Извънредно много се зарадвахме и ние: сега вече не така лесно германските фашисти ще се разправят с нас, сега ние имаме вече върна и силна защита!

На 27 февруари 1934 година ни качиха и тримата в един закрит камион, неколкократно този път от полицейски коли. Придружавани от началника на тайната полиция д-р Дилс и трима агенти, ние заминахме за летището Темполахф, където ни чакаше специален самолет на съветско-германската авиокомпания „Дерулуфт“. Самолетът беше германски, с германски летци. Началникът на Гестапо д-р Дилс остана на летището, а в самолета се качиха заедно с нас тримата полици, начело с полицейски комисар, който води нашето следствие по процеса. Те ни съпроводи до Кьонигсберг, където се превърнахме в друг, пак германски самолет. Тук полицията ни напуснаха. В последния момент техният шеф, като помахаше с ръка на прощание, се обърна към Димитров: „Димитров, довиждане, пък бъдете там обективни!“

— О, разбира се, разбира се! — с ирония ми отговори Димитров. И добави: „Аз се налявам да дойда още един път в Берлин, но тогава Германия ще бъде работническа“, на което полицията отговори с престорено весел смях.

В същия ден, към 6 часа вечерта, ние казахме на Московското летище. Москва ликуваше — над германския фашизм бе удържана първата победа.

Димо МИНЕВ
преподавател във ВПИ „Братя Кирил и Методий“ — в Търново

НЕЗАЛИЧИМИ СПОМЕНИ

Наскоро представителният ансамбъл при Дома на културата — град Перник гостува в с. Джулюница. За колко много неща ни напомниха песните на ансамбъла — героичния труд на народа, зова за мир.

На сцената са танцьорите. Техните хора са буйни, като самия живот.

Гостите оставиха незаличими спомени.

Ст. Жеков

ОТНОВО НА СЦЕНАТА

Неотдавна театралният колектив в с. Ветринци постави на сцената пиесата „Във вихъра на борбата“. Интересът бе много голям — читалищният салон бе препълнен. Пиесата напомни за неотдавнашното минало, за кървава фашистичен терор, за разгарящото се партизанско движение.

Добре играха Витан Колев Иванов, Димитър Колев Драганов, Любен Стоименов, Иван Петров Иванов, Йорданка Илиева и други.

Труделите се от селото останаха много доволни.

Георги Ц. Паунов

Скромнен учител и общественик

(По случай 100 години от рождението на Москов Москов)

Между учителите и културните дейци, които са живели и работили във Велико Търново, Москов Москов заема почетно място. Живял в града 55 години, той свързва името си с неговата културна история.

Роден е в Лясковец на 12 септември (стар стил) 1863 г. Баща му бил земеделец и градинар, а дядо му като терзия-кожухар имал тайно килийно училище при една от черквите в Лясковец. В него учил децата на славянски език по московски червенословни буквари.

Москов Москов учил в Лясковец и в семинарията при Петровладиславския манастир, а през 1881 г. заминал за Русия и в Одеса завършил средното си образование. След това учителствувал една година в Лясковец. Продължил висшето си образование по социални науки и литература в Женевишки университет — Швейцария. През 1888 г. се завърнал в България и бил назначен учител в Русенската мъжка гимназия. Там служил до 1892 г., когато се преместил във В. Търново.

Тук учителствувал и работил до края на живота си — 12 февруари 1947 г. Москов Москов е бил учител по български език и литература в мъжката и девическата гимназия, а накрая — директор. Когато през 1922 г.

във В. Търново бе открита Народната библиотека, той бе назначен първ директор и организатор, служил 10 години за негово избиране и утвърждаване.

Москов Москов бе известен книжовник, писател и историк. Над 50 години той борави с перото и остави богато литературно и историческо наследство.

С рядка преданост и всеотдайност той събирал и издавал на терпелив в В. Търново, държал е десетки сказки по тия въпроси. Той е между основателите на Велико-търновското туристическо, археологическо и ред други народнополезни дружества.

„Вие сте един от най-компетентните познавачи на миналото на Търново“ — му писал Иван Васков, който е получавал от Москов Москов исторически сведения за своите романи със сюжет из средновековното минало на града.

До преклонна възраст той разглеждаше туристи и чужденци из Велико-търновските старини. През целия си живот той живя като на емател в чужди къщи, даде само образование на децата си (негов син е видният учен проф. д-р Москов М. Москов) и преживя до 84-годишна възраст.

От обектите му книжовно наследство траен принос са историческите изследвания, които ще бъдат продължени от най-новата смяна — преподавателите и студентите на Висшия педагогически институт.

РАЗКАЗВАМЕ
ЗА ПЪРВА ПОЛЕВЪДНА БРИГАДА

☆ ☆

ДА РАСТАТ МЛАДИТЕ ЗДРАВИ, СИЛНИ

одно стопанство — 24.59; отдел "Култура и бит, хумор и сатира" — 31.41; счетоводство — 32.59; канцелария — 31.25; коректори и действующий редактор 24.89.